

Obsah

Úvod

5

Vývoj urbanistických teorií

1. Počátky teorie

Mezopotámská města - první teorie - indická města - čínská města - Platónův ideál řecké obce - řecká utopie - Aristotelova obec - Hippodamovo šachovnicové město - řečtí lékáři - Vitruviův traktát - evropské středověké město

7

2. Ideální město

Albertiho traktát - Filareteho urbanistický román - hvězdicové město - lineární město - další italskí teoretici - Leonardo jako urbanista - Vitruviova autorita - Jaques Perret - němečtí teoretici - Dürero - vo ideální město - urbanismus španělských kolonií - sídelní města - klasicistní město - ruská stavba měst - město Petra I. - řízení výstavby ruských měst - Maxmilián de Traux - nové myšlenky 19. století

20

3. Města utopistů

předzvěsti utopistů - Utopie Tomáše Mora - Campanellův Sluneční stát - Andreovo Křesťanské město - další anglický utopisté - Vairassovy skupiny osmazili - „šestnáctky“ Foignyho - ideál ušlechtilého divocha - Mercierův rok 2440 - Morellyho Zákoník přírody - klasickí utopisté - Robert Owen - Fourierovy falaanstéry - Fourierovo město - němečtí utopisté - nejlepší stát Bernarda Bolzana - Cabetova Ikarie - Dezamyho komuna - Černyševského noví lidé - Bellamyho rok 2000 - Hertzkova „země svobody“ - Morrisův sen o budoucnosti - utopie a literatura - vědeckofantastická literatura - význam utopistů

40

4. Město 19. století

Nástup urbanizace - důsledky urbanizace - Londýn po požáru 1666 - americká města - newyorský omyl - přestavba Paříže - Haussmannova Paříž - „krásné město“ D. Burnhama - město jsou peníze - regulační plány R. Baumeistera - obnova Hamburku - bourání staveb - památník spis o růstu Prahy - Stübbenova „Städtebau“ - Sittheho škola - Otto Wagner - počátky soudobých teorií

68

Současné urbanistické teorie

5. Od velkých měst k velkoměstům

Počátky teorie velkoměst - městská čtvrť O. Wagnera - město budoucnosti T. Fritsche - budoucí město E. Hénarda - futuristické město Sant'Ellii - věžové domy A. Perreta - Corbusierovo město pro 3 miliony obyvatel - „Zářící město“ - velkoměsto L. Hilberseimera - další koncepce - CIAM - Athénská charta - vývoj po druhé světové válce - vliv automobilu - koncentrace ve věžích - využití prostoru - japonskí teoretici - budoucnost velkoměst

89

6. Ideál malého města

Ledouxovo ideální město - Victoria J. S. Buckinghama - kolonie R. Pembertona - tovární města - Howardovo zahrádkní město - domy v zahradách - zahrádkní předměstí - kritikové - ohlas v Rusku - ohlas v Německu - ohlas ve Francii - ohlas v Československu - ohlas v USA - Garnierovo průmyslové město - Batův urbanistický ideál - současná malá města - velká a malé město - budoucnost malých měst

7. Nové sídelní formy

137

Lineární formy osídlení - lineární město Soria y Maty - desurbanizační teorie - Tautovo „rozplynouti měst“ - Saarinena organická decentralizace - sovětské koncepce - Corbusierovy lineární domy - sídelní pásy L. Hilberseimera - kritik F. L. Wright - „prostorné město“ - živelný rozklad metropoli - rychlodráhové lineární centrum R. F. Malcolmsona - uplatnění lineárního města

8. Sídelní soustavy

156

Počátky sídelních soustav - skupiny měst E. Howarda - satelitní města - různé koncepce - zájmová území měst - městské buňky E. Goodana - paralelní města - Corbusierova tří lidská zařízení - klasifikace osídlení L. Hillebrechta - od města k oblasti - Patrick Geddes - americké regionální město — Doxiadisova ecumenopolis

9. Města pro novou společnost

173

Nové podmínky - první kroky - myšlenky V. I. Lenina - počátek urbanistických prac - obytné celky - architektonická avantgarda - diskuse o novém městě - stoupenci urbanizace - projekty „urbanistů“ - stoupenci desurbanizace - Ginzburgova pásová města - Zelené město - projekty desurbanistů - Corbusier a Ginzburg - rajónové plánování - Miljutinův Socgorod - koncepce pásmoveho města - další účastníci diskuse - zahraniční architekti v SSSR - mezinárodní ohlas sovětského urbanismu - změna názorů a koncepcí - cesta k dnešku

Dnešek a zítřek urbanismu

10. Plánování a výstavba nových měst

201

Canberra - Čandigarh - Sovětský svaz - Celinograd - optimální velikost města - experimentální projekty v SSSR - Hillebrechtova ideální aglomerace - kompaktní a uvolněné město - nové brazilské hlavní město - soutěžní návrhy Brasili - Costův vítězny projekt - problémy nových měst

11. Přestavba existujících měst

218

Paříž - koncepte rozvoje pařížské oblasti - Londýn - válečné projekty Londýna - Abercrombieho plány - anglická „nová města“ - Velký Londýn dále roste - Moskva - Šestakovova „Velká Moskva“ - varianty z roku 1930 - příprava územního plánu - generální plán Moskvy 1935 - rozšíření hranic Moskvy - varianty dalšího rozvoje - další velká města - Praha - problémy přestavby měst

12. Předpoklady budoucího vývoje

245

Vývoj urbanistických teorií - jednostrannost koncepcí - vliv přírodních podmínek - rozvoj a roz-místování výroby - růst významu ostatních pracovišť - odstraňování neproduktivní práce - potřeby volného času - struktura společnosti - možnosti techniky - teorie a praxe - předpoklady regulace osídlení - formy osídlení - životní prostředí - uplatnění nových pracovních metod

13. Budoucnost osídlení

258

Město a sídelní soustava - teorie středisek - specifika aglomeraci - funkční složky sídelní struktury - pracoviště - krajina a přírodní prostředí - obytná sídliště - dopravní systémy - doprava a osídlení - podmínky v ČSSR - cesta k nové sídelní soustavě

14. Budoucnost měst

273

Pojem města - město v soustavě osídlení - obytné území a jeho členění - rozvoj sítí vybavení - společenská centra - městské centrum - význam historických jader - rozmístění pracovišť - nároky na

Závěr

292

Resumé	295
Literatura	306
Seznam ilustrací	307
Jmenný rejstřík	313
Místní rejstřík	321
Obsah	325

(Poznámky a odkazy na literaturu jsou uvedeny vždy za příslušnou kapitolou)

